

Κάρμα Νιρβαμή, «Μια αγάπη»

(Ένα λυρικό αφήγημα του Νίκου Καζαντζάκη δημοσιευμένο στο περιοδικό «Πινακοθήκη», έτος Στ', Οκτ. 1906, σελ. 138 – 139) [= Γιώργος Κατσιμίπαλης, «Ο άγνωστος Καζαντζάκης» (Πεζά ποιήματα), περ. ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ, τόμος 64, τεύχος 744, 1-7-1958, σ. 1023 – 1024]

Στον Α. Τανάγρα

Ένας βλαστός της κρεβατίνας είχε χωρίσει από τους αδελφούς του κι είχε ριχτεί απάνω στη γαζία που κρύβει με τους κλάδους της το παράθυρο της κάμαράς μου κι ερχόταν απάνω από τ' αγκάθια του δεντρού σ' εμένα.

Πολλές φορές το βράδυ κουρασμένος από τη μελέτη έγερνα στο παράθυρό μου και τον κοίταζα να 'ρχεται.

– Αλήθεια, μου φαίνεται κάποτε πως όλα ζούνε κι αισθάνονται γύρω μας. Και είναι άνθη που μας αγαπούνε και είναι άνθη που μας μισούν και είναι κλάδοι και βλαστοί που λαχταρούν να μας αγγίξουν.

Κι έβλεπα τον βλαστό που μ' αγαπούσε να σέρνεται σ' εμένα και να ζωγραφίζει όμορφες κινήσεις μέσα στο μυστήριο του δειλινού και ν' απλώνει τα τρυφερά βλασταράκια του –σαν μικρά, παιδικίσια χεράκια– και να πιάνεται από τ' αγκάθια της γαζίας και να μ' επικαλείται.

***

Εσύρθηκε μια νύχτα ίσαμε το παράθυρό μου. Επλέχτηκε στις γρίλιες, εξάπλωσε επάνω στον τοίχο, υψώθηκε κι αγκάλιασε κι εμεγάλωσε κάτω από τον ήλιο. Κι όταν το βράδυ έγειρα κουρασμένος πάλι, τα φύλλα του βλαστού εκινήθησαν κι άγγιξαν το χέρι μου κι εσταματήσαν. Μικρά φύλλα ομορφότατα και κόκκινα –κάποιες αποχρώσεις πράσινου και πορφύρας, κάποιο περίεργο χρώμα παλιού κρασιού– λες κι ήσαν μεθυσμένα από ζωή, μεθυσμένα από αγάπη.

Ποιος θα μας υμνήσει ποτέ τις απόκρυφες κι εκστατικές και τις αμίλητες αγάπες των βλαστών και των ανθρώπων;

Θα σας φανεί παράξενο ... δεν ξέρω ...

Εκείνο το βράδυ έμεινα ώρα διπλή γερμένος στο παράθυρο κι εκοίταζα τις απαλές και πράσινες καμπυλώσεις του βλαστού και δεν εσκεπτόμουν τίποτα και δεν εποθούσα τίποτε και ήμουν ευτυχής. Ευτυχής ... Θα το πιστέψετε;

***

Επέρασαν μέρες και νύχτες απάνω από τον βλαστό. Τα φύλλα του μεγάλωσαν, εθράφηκαν μέσα στον ήλιο κι από τους κόλπους των μέσα –ένα μεσημέρι– πετάχτηκαν δυο όμορφες καταπράσινες ελπίδες σταφυλιών. Κι ήταν η χαρά μου να γέρνω και να τα κοιτάζω το βράδυ – σαν μικρά μικρά αστέρια όταν ήσαν στον ανθό, σαν σμαράγδινες πέτρες πολύτιμες κατόπιν κι ύστερα σιγά σιγά άρχιζαν να μεγαλώνουν και τα φιλιά του ήλιου άρχιζαν να λειτουργούνε μέσα κι ο ξένος χυμός εγλύκαινε κι εκοκκίνιζεν η αγουρίδα σαν από ερύθημα ντροπής κι άρχιζε πάλιν η αγάπη την αιωνία, την υπέροχο εξέλιξη των θαυμάτων.

***

Θα σας φανεί παράξενο ... δεν ξέρω... Τα μικρούτσικα πράματα, τα επουσιώδη, μ' επηρεάζουν περισσότερο από τα μεγάλα γεγονότα. Πώς να πω; Τα μεγάλα γεγονότα είναι χονδροειδή, βάνουσα, πέφτουν κτηνωδώς απάνω στην ψυχή, έχουν τι το ανυποφόρος υλικόν – δεν έχουν τη λεπτή, την αριστοκρατική διείσδυση των μικρών και απαρατηρήτων που εγγίζουν αγάλια αγάλια την ψυχή μας με άυλα χεράκια, με κάποια διάκριση και δειλία που κολακεύει το εγώ μας, με κάποιο κρυφό παρακάλιο των μικροσκοπικών πραγμάτων που υποφέρουν ...

Και γι' αυτό –γι' αυτό άραγε;– βαθιά μ' επηρεάζει κι απέραντο μου κάνει καλό να παρακολουθώ την εξέλιξη του σπόρου που ρίχνεται στο χώμα και σπα την επιφάνεια και υψώνεται καταπράσινος και ρίχνει βλαστούς και φουσκώνει στες άκρες των κλάδων και πετά λουλούδια – οτιδήποτε λουλούδια: όσο ταπεινότερα και λευκότερα, τόσο πλιότερο καλό μου κάνουν ... Και να παρακολουθώ ύστερα του λουλουδιού την τύχη. Μπουμπούκι παρθένο κι ύστερα ανοίγεται και χύνει στον αέρα τον αιώνιον παραπονεμένον ύμνον των αρωμάτων – που κάτω πηγαίνουν και Κάποιον υμνούν και κάποιον Παράδεισο θα 'χουν κι εκείνα– κοντά στον Παράδεισο των όμορφων ψυχών – για ν' ακινητήσουν και να ησυχάσουν και να μη πονούν.

Όταν είμαι θυμωμένος, όταν είμαι λυπημένος, όταν οι βλαστημιές ανεβαίνουν σαν υποσχέσεις παρηγοριάς στα χείλη μου, όταν όλη μου η ψυχή είναι ακάθαρτη από βάνουσα πάθη – κατεβαίνω στον κήπο, κοιτάζω κανένα μικρό λουλούδι ριγμένο σε καμιά γωνιά των χωμάτων και ησυχάζω. Και ησυχάζω. Ένα βιβλίο, η ανάγνωση του Εκκλησιαστού, μια

μεγάλη ευτυχία, δεν θα μπορούσαν να ησυχάσουν την ψυχή μου όσο το μικρό λουλούδι που 'ναι ριγμένο σε κάποια γωνιά των χωμάτων.

Και γιατί να μην αγαπήσω το βλαστό με τα δυο του παιδιά που 'λθε να με βρει και ν' αγκαλιάσει το παράθυρό μου και τη μοναξιά μου και να με ξεκουράζει με την αγάπη του κάθε βράδυ από την περιώδυνη ηδονή της μελέτης;

Είναι γελοίον, είναι παιδικόν, το ξέρω. Έτσι όμως αισθάνομαι, τι να κάμω;

Η μητέρα μου ανέβηκε χθες στην κάμαρά μου κι έγειρε από το παράθυρο. Άκουσα ένα τριγμό. Η γαζία εκινήθηκε κι άκουσα το κλήμα να σειέται – ένιωθα εσειούταν ίσαμε τη ρίζα του πέρα στην κρεβατίνα. Έτρεξα στο παράθυρο. Η μητέρα μου κρατούσε στα χέρια της μισοζουλισμένα τα δύο σταφύλια του βλαστού κι ο βλαστός είχαν αφήσει τ' αγκάλιασμα της γρίλιας κι είχε γκρεμιστεί κάτω κι είδα στες δυο κόγχες των φύλλων δυο μεγάλες πληγές.

– Μητέρα! Κι η μητέρα μου στη φωνή και στη χλομάδα μου ένιωσε την αιτία και τον παράξενο πόνο κι άρχισε να κλαίει.

– Παιδί μου! δεν το 'ξερα ...

Εφοβήθηκα να μην πω τίποτε να λυπήσω τη μητέρα μου κι έτρεξα κάτω να μείνω μόνος.

Αν σας πω πως έκλαψα, θα γελάσετε. Αν σας πω πως από τότε δεν άνοιξα το παράθυρο πλια, για να μην δω το βλαστό, για να μη νιώσω τα παράπονα που θα τρέχουν από τες πληγές, θα γελάσετε.

Αλήθεια, κι εγώ όταν είμαι μαζί με άλλους και το συλλογούμαι, γελώ.

[Στην αιώνια μνήμη του 120 χρόνια μετά - επιμέλεια κειμένου: Βασίλειος Α. Γεώργας]